

Nattehimlen oktober 2019

En Orionide meteor, en lille splint af komet Halley, falder ind i Jordens atmosfære i oktober 2012. Krediteret: NASA.

Hvis vejret holder, er oktober en skøn måned at kigge stjerner i. Mælkevejen befinder sig stadig i vest tillige med stjerner, der var fremtrædende i den nordiske sommer. Efterårets stjerner dominerer højt oppe, og den nordiske vinters stjerner begynder at dukke op på den østlige horisont. Bedst af alt kan du

få en god aften med stjernestudier uden at blive oppe for længe. Jupiter og Saturn forbliver synlige, Venus og Merkur dukker op, Uranus når opposition og Mars vender tilbage! Føj dertil et par meteorsværme, og du får en god måned.

3. oktober. Jupiter og den tiltagende Måne står 1.5° fra hinanden på den sydvestlige himmel lige efter solnedgang. Find den rødorange Antares på omkring en knyttet næves afstand mod syd og vest. Det har været fint i år, især for stjernekyggere på den sydlige halvkugle, men Jupiter mindskes i tilsyneladende størrelse og bliver svagere og er vandret tilbage mod Solen. Ved størrelsesklasse -1.9 ved månedens udgang, overstråler planeten stadig enhver stjerne og forbliver stor nok til at afsløre detaljer i et teleskop rettet mod en rolig himmel. Planeten forbliver i stjernebilledet Slangeholderen og bevæger sig lidt østpå hver dag set i relation til de bagvedliggende stjerner. Den går ned $2\frac{1}{2}$ time efter Solen ved månedens udgang.

4. oktober. Månen, Jupiter, Saturn og Antares følger en svag bue omkring 35° lang på den sydvestlige himmel efter solnedgang.

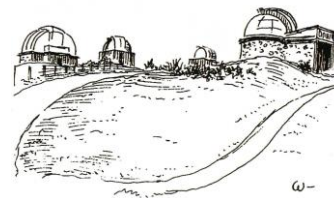
Brorfelde Astronomiske Vennekreds

Observator Gyldenkernes Vej 13

Brorfelde, 4340 Tølløse

web@brorfelde.eu

www.brorfelde.eu

8. årgang nr. 10

Jupiter, Saturn, Antares og Månen danner en bue den 4. oktober 2019 på den sydvestlige himmel.

5. oktober. Månen i første kvarter 16:47 UT.

5. oktober. Månen i første kvarter befinder sig omkring 2° fra planeten Saturn i den østlige del af Skytten nær håndtaget på "Tepotten".

7. oktober. Saturn når østlig kvadratur ved en position på 90° fra Solen. På denne tid og i de næste få uger kaster Solens lys særlig lange og dramatiske skygger, som får den ringede planet til at se næsten tredimensionel ud ved nætter med god seeing. Ringene hælder omkring 25° set fra vores synsvinkel, det gør det et flot og dramatisk skue. Saturn dæmpes til størrelsesklasse +0.6 ved månedens udgang og går ned omkring kl. 22. Ligesom Jupiter er Saturn på vej ud for i år, så iagttag den mens tid er.

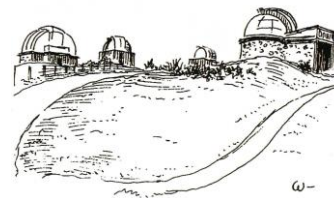
Brorfelde Astronomiske Vennekreds

Observator Gyldenkernes Vej 13

Brorfelde, 4340 Tølløse

web@brorfelde.eu

www.brorfelde.eu

8. årgang nr. 10

8. oktober. Meteorsværmen Draconiderne har maksimum de næste få dage. Stjerneskedssværmen indtræffer hvert år, når Jorden passerer igennem en strøm af rester efterladt af den periodiske komet Giacobini-Zinner. Sværmen er almindeligvis sparsom med blot et par håndfulde stjernesked hver time, men fra tid til anden er Draconiderne øget i antal. I 1933 og 1946 kunne man se tusindvis af stjernesked pr. time, så det blev en hel storm. Der var også mange i 1988. Der er ingen melding om øget antal i år, men tag et kig. Man ved aldrig.

13. oktober. Fuldmåne 21:08 UT. Denne fuldmåne vil være den "mindste" i 2019 og være omkring 14% mindre end en "supermåne".

17. oktober. Hvis du ikke kan vente på, at den nordlige vinters stjerner dukker op, så stå op før solopgang og se Orion, Store Hund, Tyren, Auriga og Tvillingerne linet op højt oppe fra og ned mod syd. Denne dag vil den svindende Måne komme nær stjernen Aldebaran i stjernebilledet Tyren.

19. oktober. Merkur når sin største østlige elongation omkring 25° øst for Solen. Planeten når størrelsesklasse 0.0 i denne måned. Den befinder sig lavt over den vestlige horisont i tasmørket efter solnedgang. En håndkikkert kan hjælpe til at se den lille planet.

21. oktober. Månen i sidste kvarter 12:39 UT.

21.-22. oktober. Kig efter meteorsværmen Orioniderne i de tidlige morgentimer. Som en af de fineste stjerneskedssværme er der måske omkring 20-40 stjernesked, der bevæger sig hurtigt over himlen hver time på en mørk himmel. Orionidernes radiant udgår nær Orions kølle, men du kan se stjerneskedene overalt på himlen såvel på den sydlige som nordlige halvkugle. Det bedste tidspunkt for observationer er fra 3 om morgenen lokal tid til daggry. I år vil lyset fra Månen udviske de svageste stjernesked især efter midnat. Ligesom Akvariderne i maj, er Orioniderne stumper af kometen Halley, der rammer atmosfæren, når Jorden bevæger sig igennem området med rester fra kometen.

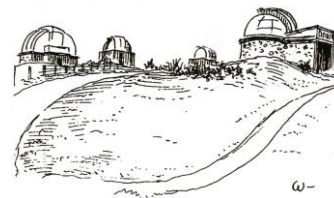
Brorfelde Astronomiske Vennekreds

Observator Gyldenernes Vej 13

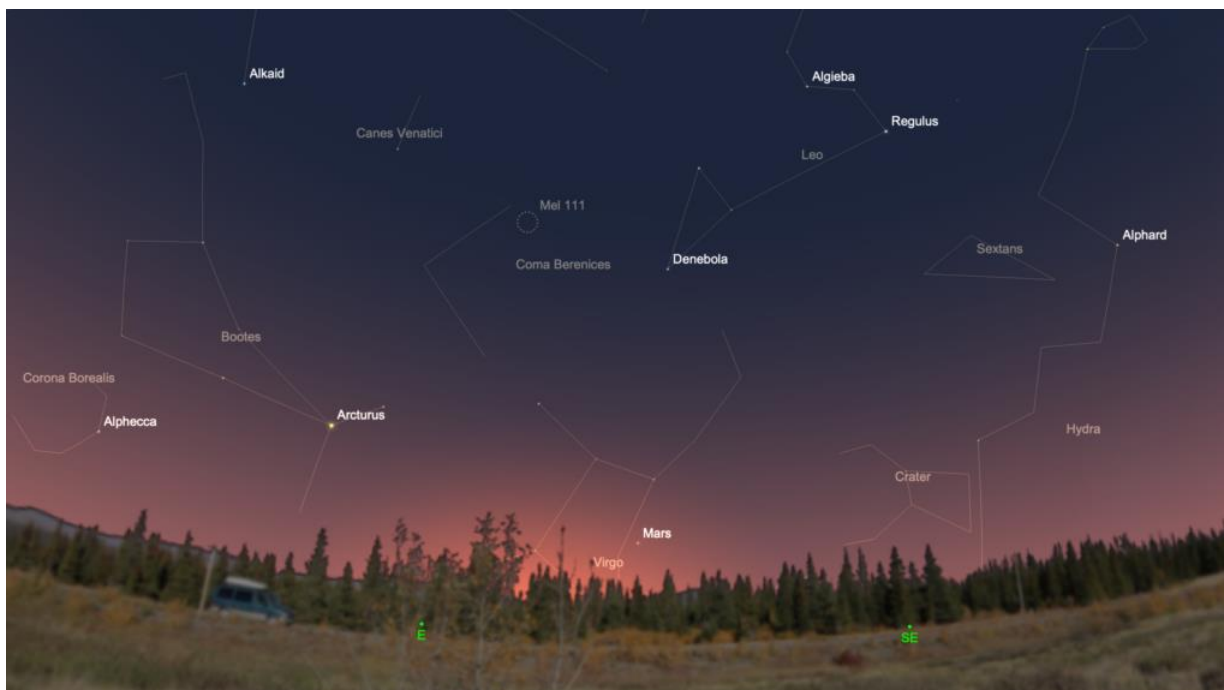
Brorfelde, 4340 Tølløse

web@brorfelde.eu

www.brorfelde.eu

8. årgang nr. 10

Mars vender tilbage på morgenhimlen sent i oktober 2019. Planeten er på vej til opposition om ca. et år fra nu.

26. oktober. Sæt vækkeuret og gå ud for at se den smalle tiltagende Måne, stjernen Porrima og planeten Mars lavt over den østlige horisont før solopgang. Efter en tid hvor den har været forsvundet i Solens lys, vender Mars tilbage på himlen i denne måned. Planeten er lille, ikke meget større end Uranus i et teleskop, og den er relative svag ved størrelsesklasse +1.8. En håndkikkert vil hjælpe til at se den. Mars vil stå op en smule tidligere hver dag i resten af året og ind i 2020. Den når opposition næsten et år fra nu 13. oktober 2020.

28. oktober. Nymåne 03:38 UT

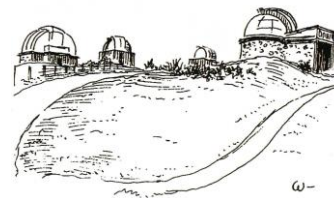
Brorfelde Astronomiske Vennekreds

Observator Gyldenernes Vej 13

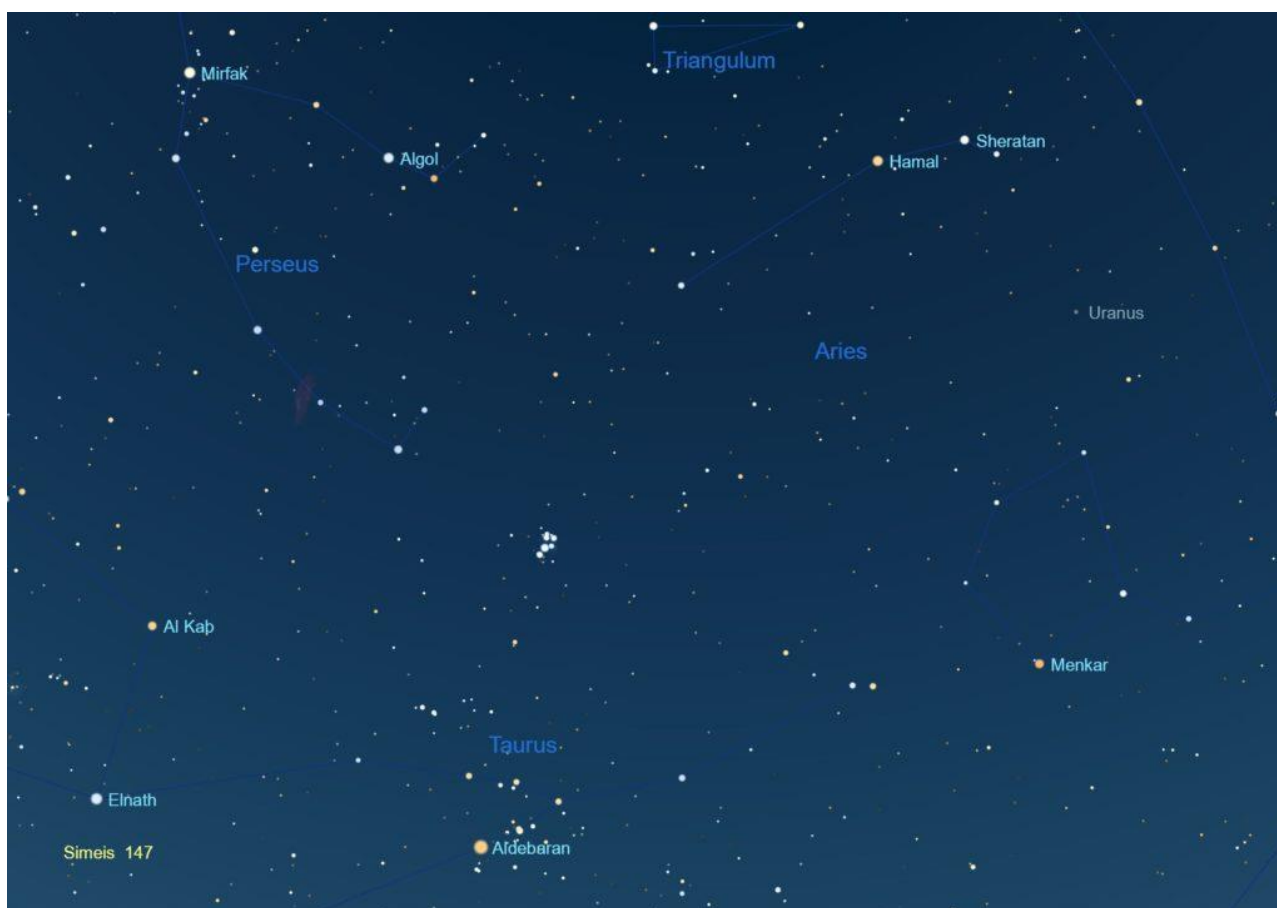
Brorfelde, 4340 Tølløse

web@brorfelde.eu

www.brorfelde.eu

8. årgang nr. 10

Den omtrentlige position af planeten Uranus sent i oktober 2019.

28. oktober. Planeten Uranus når opposition i stjernebilledet Vædderen, når den står op modsat Solen. Planeten når størrelsesklasse 5.7 og har en skive på omkring 3.7" nær opposition. Vent indtil planeten kommer godt over horisonten for et få et godt syn af den. Planeten er godt oppe over den himmelske ækvator, så nordlige observatører kan afvente nætter med rolig seeing og så observere planeten med høj opløsning i teleskopet. Planeten er synlig om aftenen og i sene nattetimer fra oktober og til slutningen af 2019 og ind i 2020.

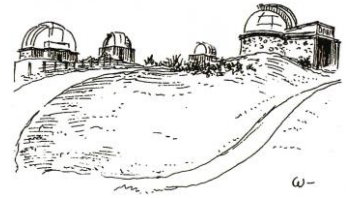
Brorfelde Astronomiske Vennekreds

Observator Gyldenernes Vej 13

Brorfelde, 4340 Tølløse

web@brorfelde.eu

www.brorfelde.eu

8. årgang nr. 10

29. oktober. En “nyfødt” Måne står smal og lavt over den vestlige horisont efter solnedgang, og en strålende Venus slutter sig til. Anvend en håndkikkert til at trække parret ud af tusmørkets skær. Den smukke planet forbliver lavt i vest i denne måned og den næste med, men med størrelsesklasse -3.9 er den lysende nok til at få et klart syn af over den vestlige horisont. I et teleskop er planeten næsten helt belyst, men lille, blot $10''$ i diameter.

Brian Ventrudo 01.10.2019

Oversat og bearbejdet af

Tom Rosenquist Jensen 02.10.2019